

BUDAPEST FŐVÁROS X. KERÜLET KŐBÁNYAI ÖNKORMÁNYZAT
POLGÁRMESTERI HIVATAL
SZOCIÁLIS ÉS EGÉSZSÉGÜGYI FŐOSZTÁLY

3/93/41/2009.
2009 FEBR 19
Budapest,

**Tárgy: Tájékoztató az
önkormányzat hajléktalanokkal
kapcsolatos tevékenységéről**

Tisztelt Képviselő-testület!

Budapest Főváros X. Kerület Kőbányai Önkormányzat Képviselő-testülete 2008. december 18-i ülésén tárgyalta a BRFK X. Kerületi Rendőrkapitányságának tájékoztatóját a kerületben tartózkodó hajléktalanok helyzetének alakulásáról; illetve döntés született arról, hogy készüljön kiegészítő anyag az önkormányzati tapasztalatokról a tényleges teendők meghatározásával.

A kerületi önkormányzatok hajléktalanok ellátásával kapcsolatos feladatai a Szociális Törvény alapján az utcai szociális munka és a nappali ellátás biztosítása.

Utcai szociális munka szolgáltatás biztosítására a Magyar Vöröskereszttel, nappali ellátás biztosítására a Magyar Vöröskereszttel és a Baptista Szeretetszolgálattal kötött ellátási szerződést önkormányzatunk.

Emellett a Polgármesteri Hivatal több szervezeti egysége – Szociális és Egészségügyi Főosztály, Városüzemeltetési és Vagyongazdálkodási Főosztály, Közterület-felügyelet, Gyámhivatal - is munkája során napi szinten foglalkozik hajléktalanokkal.

A X. kerület a rászorulók számára vonzó kerületnek számít. Ennek okai nagyrészt a fedél nélkül élők személyiségében keresendők. Az érintettek minden napja gyűjtögetéssel, az élelem, az ital, ruhaneműk stb. beszerzésével telik. Számukra életmentő az az információ, hogy melyik melegedőben adnak ételt, hol lehet fürödni, mosni, stb. Mivel kerületünkről elmondható, hogy több hajléktalan ellátó intézménnyel rendelkezik, a rászorulók a fenti igényeiket több helyen is kielégíthetik.

A fentiekből adódóan változatlanul nagy átmenő forgalom jellemzi Kőbánya területét.

A kerület sok olyan erdős területtel rendelkezik, ahol azok a hajléktalan emberek, akik inkább elvonultan és egyedül szeretnek lenni, sátrat emelnek, vagy kisebb hajlékot építenek. Ilyen szempontból az állomások környéke kiemelt területnek számít.

Az elmúlt évben a Vöröskereszt utcai szociális munkásai kerületünkben 125 hajléktalant gondoztak, ez a szám az előző évekhez képest növekedést mutatott. A gondozás a napi kapcsolattartás mellett a munkába állítást és az albérleti elhelyezést is jelenti. Az elmúlt évben 52 főt gondoztak ki a hajléktalanságból, viszont hetven fő fölött van az újonnan megjelentek száma.

A számszerinti növekedés hátterében sok esetben a vidéki településekről a fővárosba érkezett munkakereső férfiak állnak, mivel itt sem mindig tudnak munkát kapni, hajléktalanná válnak, és a fővárosban maradnak.

A Vöröskereszt által biztosított gondozási folyamatok az utcán élőkkel egymásra épülnek. Az egyén képessé tétele az önálló életre a fő cél, mégis sok esetben csak lassú léptekkel tudnak haladni. A kölcsönös bizalom kialakítása sem mindig biztosítéka az együttműködésnek. A gondozott pszichés, fizikai állapotának megfelelően kell közösen kijelölniük a mindenkori gondozási feladatokat.

Az utcai szociális munkás segítségét sokan azért nem fogadják el, mert azt állítják, hogy valamely intézmény gondozása alatt állnak.

2008-ban megnehezítették a gondozási munkát és az első befogadó szálláshelyre történő elhelyezést az érintett szállók követelményei (tüdőszűrő papír, ÁNTSZ igazolás). A gondozott sokkal aktívabb azokban az esetekben, amikor csak a szállóra kell bemennie, és nem szükséges hozzá más feltétel teljesítése. Így ennek az elhelyezési megoldásnak a száma ez által 2008 – ban jelentősen lecsökkent. Az utcán élők visszatérő problémája a végtagokon kialakult fekélyes sebek kezelése, gyógyítása. Ezek elhanyagolása miatt több gondozottunknál volt szükség a beteg végtag csonkolására. A Vöröskereszt külön egészségügyi szakembert alkalmaz ezeknek a kimondottan speciális problémáknak a kezelésére.

Az ellátásban és a gondozásban nélkülözhetetlen szerepe van a háttérintézményben biztosított szolgáltatások körének. A gondozottak számára nappali melegedő, ingyen konyha napi háromszori étkezéssel, jogi szolgáltatás, a munkahely kereséshez a Munkaügyi Központ által biztosított álláslista, valamint telefonálási lehetőség, Internet használat áll rendelkezésre.

Néhány adat az elmúlt évi tevékenységükről:

Átmeneti szállóra történő elhelyezés: 17 esetben
Önálló életre történő kigondozás 4 esetben
Albérleti elhelyezés: 2 esetben
Vidéken elhelyezés: 2 esetben
Családjához költözött: 1 fő
Élettársi kapcsolatot létesített: 1 fő
Éjjeli Menedékhelyre történő elhelyezés: 8 esetben
Betegségben elhunyt: 3 fő
Börtönbüntetését tölti: 1 fő
Más kerületbe költözött: 12 fő
Kórházi elhelyezés: 4 fő
Orvoshoz szállítás: 9 fő
Iratpótlás: 10 fő
Munkahely keresés: 15 esetben

A Liget tér és a Kőbánya-Felső Vasútállomás jelenleg is kerületünk egyik gócpontja. Ezt a kerületi Közterület-felügyelet munkatársai is megerősítették. A hajléktalanok ezen a részen többnyire magánterületen, a Plus Áruház területén tartózkodnak, így a problémát csak az adott üzletvezetés segítségével tudnánk orvosolni.

A közterület-felügyelők rendszeresen indítanak szabálysértési eljárást, bírságot, de ezekkel a szankciókkal nem érik el a kívánt célt, mivel jövedelem hiányában ezeket nem fizetik be. Gyakoriak a rendőri intézkedések is a területen, amelyek szintén nem vezetnek eredményre.

A fentiek tükrében elmondható, hogy hatósági eszközökkel a hajléktalanok kérdését nem kezelhetők.

Problémaként jelentkezik, hogy Kőbánya területén nincsenek nyilvános illemhelyek, így a hajléktalanok a közterületeket kénytelenek annak használni. 2009. évben két illemhely felállítására kerül sor a kerületben, a helyek egyeztetése folyamatban van.

Az elmúlt évben több alkalommal volt a kerület különböző területein közös bejárás az önkormányzat és a Vöröskereszt kollégáival. A közös munka eredményeként sikerült több területet megtisztítani, pl. Hungária körút melletti „gödör”, Malomárok utca, Előd utca.

A KÖKERT Kft. is gyakran bevonódik a feladatokba, a felhalmozott hulladék elszállításáról, a terület rendbetételéről ők gondoskodnak.

A Gyámhivatal nyilvántartásában jelenleg 30 hajléktalan gondnokolt szerepel, akiknek hivatásos gondnokot rendeltek ki; illetve további 10 ügy folyamatban van. A megkeresések általában a Bajcsy Zsilinszky Kórház Pszichiátriai osztályáról vagy közvetlenül az Előd utcai szálló szociális munkásától indulnak. Ezek az emberek zömében nem kőbányai lakosok.

A gondnokság alá helyezés indoka többnyire az ellátások igénylésének segítése (rokkant járadék vagy nyugdíj, szociális otthoni ellátás). A kórrajz kivonatok és szakvélemények zömében az alkoholizmusból, életmódból adódóan alakulnak ki a pszichés problémák.

A szociálpolitikai támogatások közül az átmeneti segílyt és a közgyógyellátást igénylik a hajléktalan személyek. Eseti támogatást évente általában kétszer igényelnek, alkalmanként 2-5000 Ft-ban részesülnek.

Segítséget csak azoknak a hajléktalanoknak lehet nyújtani, akik ezt maguk is akarják, és együttműködőek. Az utcán levő emberek egy részével a segítők nem tudnak eredményeket elérni, mert intézményesített keretek között nem gondozhatók, gyakran magatartási problémákkal küzdenek.

A szakemberek véleménye szerint az önkéntesség minden területen prioritást élvez a hajléktalanokkal végzett munka során, ezért a rendeletben történő szabályozástól nem várható megoldás. A különböző területek összefogása, közös megbeszélések, bejárások az elmúlt évben eredményesnek bizonyultak, az elkövetkezendőkben is ettől várható javulás.

Határozati javaslat:

Budapest Főváros X. Kerület Kőbányai Önkormányzat Képviselő-testülete a Kőbánya területén élő hajléktalanok helyzetéről szóló tájékoztatót tudomásul veszi.

Budapest, 2009. február 5.


Ehrenberger Krisztina
Főosztályvezető

Törvényességi szempontból látta:


Dr. Neszteli István
jegyző